

2. Kogukonna kaasamine

2.1 Mis on kogukonna kaasamine

Kogukonna kaasamine on lähenemisviis, mille puhul kogukonnad edendavad usaldust, suurendavad koostööd, suhtlemist ja kaasamist. Selle aluseks on põhimõtted, mis austavad kõigi kogukonnaliikmete õigust olla informeeritud, kaasatud ja jõustatud.

Kogukonna kaasamine võib suurendada kollektiivset otsustusõigust ning annab inimestele võimaluse töötada oma eesmärkide ja tulevikuvisioni nimel ja neid levitada.

Kogukonna kaasamine võtab arvesse erinevaid seisukohti ja vaatenurki terves kogukonnas, et luua ühine visioon ja eesmärk. See soodustab kogukonnaliikmete ühiseid pürgimusi ja julgustab üksikisikuid tegutsema koos, et saavutada ühiseid eesmärke.

Allikas [Australian Government Department of Sustainability and Environment](#)

Õige keskkonna loomine, milles kõik saavad tõhusalt panustada ühise eesmärgi saavutamisse, on kogukonna hea kaasamise seisukohast väga oluline.

Oluline on, et kogukonna kaasamine tunnistab vajadust kohanemisvõime järel, et tulla toime keeruliste ja pidevalt muutuvate vajadustega. Kogukonna ühine võime kohaneda kiiresti muutuva kliima ja keskkonna väljakutsetega muutub lähiaastatel üha tähtsamaks.

Sotsiaalne ettevõtlus on dünaamiline ärimudel, mis on kohandatav ja paindlik vastavalt kogukonna vajadustele ja prioriteetidele ning võib pakkuda mitmesugust sotsiaal- ja keskkonnaalast kasu vastavalt teie püüdlustele ja eesmärkidele.

Ühise kogukonnateadvuse kasv võib anda positiivseid ja jätkusuutlikke tulemusi. Tõhus kommunikatsioon ja tugev kogukonna kaasamine võib ületada ressursside piiratust, võimaldades kogukondadel muutuda sihipärasemaks, tõhusamaks ja vastupidavamaks.

Kogukonna kaasamine võib kohanduda vastavalt kontekstile ning kaasamiseks on olemas erinevad strateegiad ja vahendid, mis kogukonnaliikmeid teavitavad, konsulteerivad, kaasavad, teevad koostööd ja võimestavad.

Kohalike elanike võimestamine, mis tähendab, et nende osalemist ergutatakse ja hinnatakse, toob kaasa suurema osalejate arvu ja tegevuste elluviimiseks leidub pidevalt vabatahtlikke. Järjepidev teabevahetus ja korrapärased kohtumised tähendavad, et kohalikud elanikud on täielikult protsessi kaasatud ja tunnevad end kogukonna tegevuste eest vastutavana.

Kohalike inimeste ergutamine

Abimaterjal (16) COMCOT: Inimeste kokkutoomine, lk 6-9.

„Soome inimesed vajavad palju julgustust, et tegevustes osaleda. Et uusi inimesi veenda arendusprotsessis osalema, tuleb neile kinnitada, et nende ideid ja oskusi on vaja ja et nad on „piisavalt head“, et neid ühisesse arutellu tuua. See on ka kohaliku kogukonna enesehinnangu tõstmise küsimus,“ räägib Pirjo Sjögren Lohjansaari külaseltsist.

„Muidu ei pea enamik inimesi oma ideid kohaliku arengu seisukohalt oluliseks ega tunne, et ühistes arengukavades osamine oleks nende „koht“. Selleks ei piisa üldisest teabest mingi arenduse või nt ürituste kohta. Isiklikud kutsed ja sidemed on inimeste huvi äratamise võti. Samuti on oluline säilitada kohalikes ühendustes ja arendusgruppides õhkkond, mis on avatud uutele ideedele ja inimestele. Kerge on takerdub oma rutiini ja mõttemaailmasse. Tuleb hoida oma meeled avatuna uutele võimalustele. Sinu viis ei pruugi olla see ainus või parim viis,“ jätkab Pirjo.

2.2 Mida kaaluda kogukonna kaasamisel

Mis on kaasamisprotsessi eesmärk ja maht? On oluline, et see oleks algusest peale selge.

Näiteks, kas protsessi eesmärk on:

- selgitada välja või järjestada millised peaksid olema kogukonna vajadused ja prioriteedid?
- saavutada konsensus ettepaneku või kava osas?

töötada välja uusi võimalusi või leida koostöövõimalusi kogukonna prioriteetide ellurakendamiseks?

Järgmiste küsimuste ja probleemide läbimõtlemine aitab kogukonna kaasamise kavandamisel ja korraldamisel.

- kas kogukond on piiritletud kuidagi (geograafia, leibkonnad, demograafia, mõni raskesti ligipääsetav grupp kogukonnas, jne.) (Vt alapeatükk 2.1 Oma kogukonna määratlemine)

Kuidas jõuda inimesteni kogukonnas?

Parimad viisid suhtlemiseks.

Kas on piiranguid?

2.3 Kaasav osalus

Kaasamine on oluline tegur, et tagada kõigile võimalus osaleda kogukonna tegevuses. Kaasamine maapiirkondades tähendab sageli selle tagamist, et inimestele, kellel on juurdepääsuprobleemid (nt inimesed, kes elavad kaugel või maapiirkonnas väljaspool kogukonda, või talunikud/kalurid või külalishussektori/turismi esindajad, kes ei saa tööaja tõttu osaleda), antakse ikkagi võimalus oma arvamust avaldada.

Ross of Mulli ja Iona näites (Abimaterjal 1) ületas kogukonnarühm ligipääsetavuse probleemi niimoodi, et peeti üks-ühele telefonivestlusi väga kauges piirkondades elavate inimestega, et tagada kõigi kogukonnaliikmete võimalus osaleda ja omalt poolt panustada.

Kaasavus tagab kõigi kogukonnas esinevate sotsiaalsete ja majanduslike rühmade esindatuse. Leheküljel 5 kirjeldatakse üksikasjalikult, kuidas Ross of Mulli ja Iona kogukonnaplaan koostati, hoolitsedes selle eest, et erinevad kogukonna piirkonnad, rühmad ja peamised tööhõivesektorid oleksid võrdselt esindatud, kaasates neid juhtrühma, kes andis ettepanekutele tagasisidet.

Kogukonna ulatuslik kaasamine on oluline, et luua mõtestatud kogukonnaplaan, mis võimestab kohalikke elanikke ja meelitab neid osalema.

- Kaaluge erinevate kaasamismeetodite kasutamist erinevate rühmade puhul (vanus, võimekus, liikuvus/juurdepääsetavus jne). Kogukonna kaasamise riiklikud standardid kaasavuse tagamiseks - <http://www.voicescotland.org.uk>

2.4. Suhtlemine

Teabematerjalid peaksid olema koostatud žargooni kasutamata ja selges keeles, kõigile arusaadavas vormingus ja vajaduse korral ka muudes keeltes. Arvestades paljude kogukondade tugevat suulist traditsiooni, on äärmiselt vajalikud üritused, kus inimesed saavad vahetult asju arutada.

Selleks, et tagada võimalikult suur osalus, tuleks teabematerjalides kasutada selgeid näiteid või juhtumiuuringuid selle kohta, kuidas küsimus või kavandatav plaan tõenäoliselt mõjutab erinevaid üksikisikuid ja ühiskonnarühmi. Kasutage olemasolevaid kogukonna võrgustikke ja

kommunikatsioonivorme ürituste reklaamimiseks ning leidke võimalusi ürituste kooskõlastamiseks või kombineeritud ürituste korraldamiseks, et saavutada suurem mõju.

Glenbarri näide ([Abimaterjal 2](#)) kirjeldab, kuidas kohalike elanikega võeti ühendust ja kuidas neid mitmel erineval teavitati viisil nende kogukonnas toimuvast tegevusest.

- Infovoldikuid jagati kõigile majapidamistele, kusjuures igaüks sai kutse. Pidev igakuine teabevahetus, mis tagas, et elanikud olid protsessiga kursis.
- Teavitustöö, et tagada kõigi osalemishuviga elanike kaasamine.
- Kohalike elanike väljaselgitamine, kes on valmis vabatahtlikult osalema plaani elluviimisel.
- Kohalike noorte kaasamine teabevideo loomisesse, kaasates neid sisulisel ja looval viisil.

Loomingulised protsessid on olulised, sest nende abil saab jõuda erinevate rühmadeni vähem ametlikul moel, ärgitades ideid ja vestlusi, mida ametlikumas õhkkonnas ei pruugi tekkida. Sellist lähenemist saab kasutada igas vanuses inimeste huvi äratamiseks oma kohaliku kogukonna vajaduste vastu, tagades nii põlvkondadevahelise järjepidevuse võimestamise ja kaasamise.

Loominguliste protsesside tähtsust rõhutatakse [Abimaterjalis \(9\)](#), mis annab hea ülevaate neist kogukonna kaasamise vahenditest, selgitades, kuidas neid kasutada, ja soovitades, millal ja kellega neid kasutada.

- Rahvakoosolekud
- Kunst ja loovus (Fotograafia; Videod; Laulud, luuletused, kunstitegevused; Tühi lõuend)
- Tänavakampaania
- Kogukonna kaardistamine
- Töötoad ja fookusgrupid
- Veebipõhine kaasamine

Abimaterjal 9: Kogukonna kaasamise meetodid ja tehnikad:

https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=file_23421_download&client_id=hfwu

Näiteid meetoditest, mida saab kasutada inimeste kokkuviiamiseks:

- Isiklikud kontaktid (isiklikud kohtumised, telefonivestlused) võtmeisikutega. See on osutunud kõige olulisemaks meetodiks inimeste kaasamisel. Ärge alahinnake isiklike kontaktide rolli, kuigi see on üsna töömahukas.
- E-posti turundus: üksinda ei ole tavaliselt piisavalt tõhus inimeste kaasamiseks protsessi, kuid on lihtne moodus suure hulga inimeste teavitamiseks.
- Kohalike koosolekute korraldamine ning protsessi eesmärkide ja meetodite kirjeldamine laiale avalikkusele. Pange tähele! Koosolekute korraldamisel võib olla tõhusam ühendada jõud teiste rühmadega, selle asemel, et üksinda koosolekut korraldada.

- Uudiskirjad, lood kohalikes ajalehtedes, et suurendada teadlikkust laiema kogukonna seas.
- Ei tasu alahinnata meeskonnatöö rolli oma tuumikrühma moodustamisel! Näiteks õppereisid kohalikele võtmeisikutele võivad olla väga tõhusad rühma meeskonnavaimu kasvatamiseks, kus pühendatakse aega aruteludele ja üksteise motivatsiooni ja eesmärkide mõistmisele arengualgatuste puhul.

Abimaterjal (16) COMCOT, lk 7:

https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=file_23424_download&client_id=hfwu

2.5 Juhtumiuuringud

- **(1) Ross of Mulli ja Iona kogukonnaplaan**
 - <http://www.mict.co.uk/wp-content/uploads/2013/07/Community-Plan-Final-Draft-lo-res-version1.pdf>
 - Juhtumiuuring heade tavade kohta, mille puhul kasutatakse kogukonna kaasamist kohalike küsimuste väljaselgitamiseks ja nende tähtsuse järjekorda seadmiseks ning kogukonna tegevuskava koostamiseks.
 - Selgitab välja kasutatud kogukonna uurimismeetodid ja -protsessid: Küsitlus, fookusgrupid, avalik arutelu, kohalike rühmade ja leibkondade külastamine.
 - Keskendutakse kogukonna osalemisele, mis on läbivalt kaasav ja kättesaadav äärmiselt kauges ja maapiirkondades elavatele kogukonnaliikmetele.
- **(2a ja 2b) Glenbarri investeerimisplaani video ja Glenbarri kogukonna investeerimisplaani**
 - <https://youtu.be/lgxrt9AskI0?t=505> (link on märgistatud, nii et video algab kohal, kus räägitakse kogukonna küsitlusprotsessist ja tulemusest)
 - https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=file_23431_download&client_id=hfwu
 - See abimaterjal on näide heast tavast, mida illustreerib üksikasjalik juhtumiuuring ja millele on lisatud kogukonna küsitluse vorm.
 - Kogukonna kaasamise meetodeid kasutatakse selleks, et jõuda kogukonnaliikmeteni ja hoida kohalikke elanikke kursis kogukonna tegevusega.

- Kogutakse teavet ja arvamusi igas vanuses kohalikelt elanikelt ja sel viisil tagatakse, et nii nooremate kui vanemate põlvkondade häält kuulda ja hinnata.

➤ **(10) Interpreteeriv raamistik**

- https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=file_23423_download&client_id=hfwu
 - Seda metoodikat saab kasutada selleks, et suurendada kogukonnaliikmete teadlikkust oma keskkonna ainulaadsetest omadustest ja väärtustest, tugevdada nende ühtekuuluvustunnet ja valmisolekut kogukonnaga paremini suhestuda.
 - Meetodi formaat on stiimulitel põhinev intervjuu, mis viiakse läbi grupiarutelu vormis, kusjuures intervjuueerija juhendab seda minimaalselt. See meetod paneb osalejad jagama oma lugusid, mälestusi ja oma kogemusi kogukonna kui kodukoha kohta.
 - Nimetatud meetod võimaldab kogukonnaliikmetel sõnastada küsimusi, mida nad peavad oma kogukonnaga seoses oluliseks ja tähenduslikuks, ning toob tavaliselt esile küsimusi, mida ei osatud ette näha või oodatagi.

Allpool on toodud näide mälestuste montaažist Rockfieldi keskusest Obanis, kus kogukonnaliikmed arutasid isiklikke ja ühiseid mälestusi oma vanast algkoolist:

<https://soundcloud.com/therockfieldcentre/memories-matter-interview-montage#t=3:30>

➤ **(14) Külade lood**

- https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=file_23425_download&client_id=hfwu
 - See abimaterjal on näide külade ja kogukondade arendamise heast tavast ning sisaldab 7 kogukonna arendamise lugu koos fotode ja praktilise õppematerjaliga. Materjal põhineb maapiirkondade kogukondadel ja on mõeldud nende jaoks.
 - Iga abimaterjal sisaldab kogukonda erinevas arenguetapis. Igas etapis on kindlaks määratud kogukonna arengu meetmed ja vajadused.
 - Lisatud on näiteid kogukonna kaasamise kohta, et kaasa haarata tavaliselt tõrjutud või isoleeritud kogukonnaliikmeid. Pakub teadmisi kogukonna aktiveerimise, innustamise ja osalemise tehnikate kohta.

➤ **(15) Küla arengukava**

- https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=file_23487_download&client_id=hfwu

- Teoreetiline ja praktiline õppematerjal. Hea tava kokkuvõte ja näited maakogukondades esinevate vajaduste väljaselgitamise ja kohalike osalejate aktiveerimise viiside kohta.
 - Geograafilise kogukonna kirjeldus (inimesed, majandus, taristu, ajalugu, looduslikud tingimused, õigusaktid, inimtekkeline maastik, külaliikumine ja arengusuundumused).
 - Abimaterjalis esitatakse kogukonnaliikmete kaasamise meetodid koos soovitude ja näidetega, eelkõige kogukonna aktiveerimiseks tavaliselt isoleeritud või tõrjutud rühmade puhul.
- **(16) COMCOT - Uuenduslik vahend kogukonnapõhise turismi konkurentsivõime tõstmiseks - käsiraamat**
- https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=file_23424_download&client_id=hfwu
 - See materjal loodi projekti COMCOT raames - uuenduslik vahend kogukonnapõhise turismi konkurentsivõime tõstmiseks. See annab üksikasjalikke näiteid heade tavade meetoditest, mida kasutati kogukonna kaasamise elavdamiseks Soome ja Eesti maakogukondades.
 - Käsitletakse 3 praktilist kogukondliku turismi arendamise juhtumit Eestist ja 4 Soomest. Siin tuuakse välja kogukonna kaasamisega seotud probleemid, kogukonnaliikmete osalema julgustamise ja meetodid, kuidas parimal moel ideid tähtsuse järgi reastada.
 - Teie ees on erinevate praktiliste meetodite kogumik, mida kasutatakse inimeste kokkutoomiseks ja kogukonna aktiveerimiseks. See hõlmab ka meetodeid, millega innustatakse ja kaasatakse uusi elanikke ja teise kodu omanikke osalema külaseltsi korraldatud kogukonna koosolekutel ja tegevustes.
 - Materjali vormiks on aruanne, mis dokumenteerib külaseltsi arendusprojekti kogemusi (isiklikud intervjuud, projektiplaan ja muud kirjalikud materjalid).
- **(18) Segamine, punumine, tasakaalustamine: strateegiad kogukondadega ametlike ja mitteametlike koostööviiside koostöömise juhtimiseks**
- https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=file_22237_download&client_id=hfwu
 - Akadeemiline aruanne, milles käsitletakse kogukonna ametlikus ja mitteametlikus vormis kaasamise tugevusi ja nõrkusi.
 - Leheküljel 8 on huvitavaid mõtisklusi selle kohta, millised on olukorrad, kus ametlikud/mitteametlikud kogukonna kaasamise meetodid on sobivad või ebasobivad.
 - Autor arutleb ka ülevalt alla suunatud lähenemisviisi üle, mida kohalikud omavalitsused ja volikogud sageli kasutavad kogukonnarühmadega suhtlemisel, ning selle üle, kuidas need ametlikud avalikud konsultatsioonid võivad pärssida loovust ja kollektiivset tegutsemist.

➤ **(19) Näidistalu ja koolituskeskus ning konsultatsioonid põllumajanduses**

- <https://worldvision.ro/Presa/2014/ferma-agrovision-model-pentru-Invatamantul-agricol-si-oportunitatile-ue-a319.html>

- Materjalis esitatakse teave haridusmudeli (põllumajanduse koolitus- ja nõustamiskeskus) ja ärimudeli (Agrovisiooni näidistalu) väljatöötamise kohta, et aidata väiketalunikke üleminekul elatuspõllumajandusest äriks suunatud põllumajandusele.
 - Materjal on näide heast tavast, kuidas võimaldada maaelanikel muuta oma talu ettevõtteks, kasutades näidisfarmi mudelit, koolitust, vahetusreise korraldamist teistes riikides ja erinevaid kogukonna aktiveerimisüritusi.
-
- See on 16-leheküljelise aruande vormis, milles antakse lühike samm-sammuline juhend ettevõtte loomise kohta ning praktilisemaid nõuandeid programmide, ürituste ja demonstratsioonide läbiviimiseks.
 - Kogukonna kaasamine ja aktiveerimine a) partnerluse kaudu kohalike koolidega, b) kohaliku põllumajandusliku ettevalmistuse ja nõustamise keskuses toimuvate rahvusvaheliste vabatahtlike poolt läbiviidud tundide kaudu (inglise keele õpe, IT-kursused, ettevõtlusõpe naistele).